

סרטים

אמריקה בעיני הקולנוע

„אחי, התוכל להלוות לי פרוטה?“ כך קראו בארצות-הברית לשירי שהיה ההימנון הבלתי-רשמי בשנות המשבר הכלכלי הגדול אחרי 1929. התמוטטות הבורסה בארץ תה השנה, ובעקבותיה רעידת-אדמה כלכלית שדחפה חלק גדול מן האוכלוסייה אל זרועות האבטלה, נטעו אימה, שאמרני קה מתקשה להשתחרר ממנה עד עצם

פילים מורה. לכאורה זהו סרט תיעודי, אבל מה שמעניין בו במיוחד היא העובדה שהזמר הגלם העיקרי בו הם סרטי קולנוע. כי מה שמורה מנסה להשיג, זו תמונה של שנות השפל, כפי שהן השתקפו לא רק ביומנים ובמיסמכים תיעודיים מ- אותה תקופה, אלא בעיקר בסרטים ש- עשתה הוליווד למען הקהל הנתון במצוקה. מה עושה מורה? הוא נוטל את ושלד ההיסטורי, משתמש בקטעי יומנים קיי- מיס, בצילומי עיתונות ובהרבה הרבה שירים שנכתבו באותה התקופה.

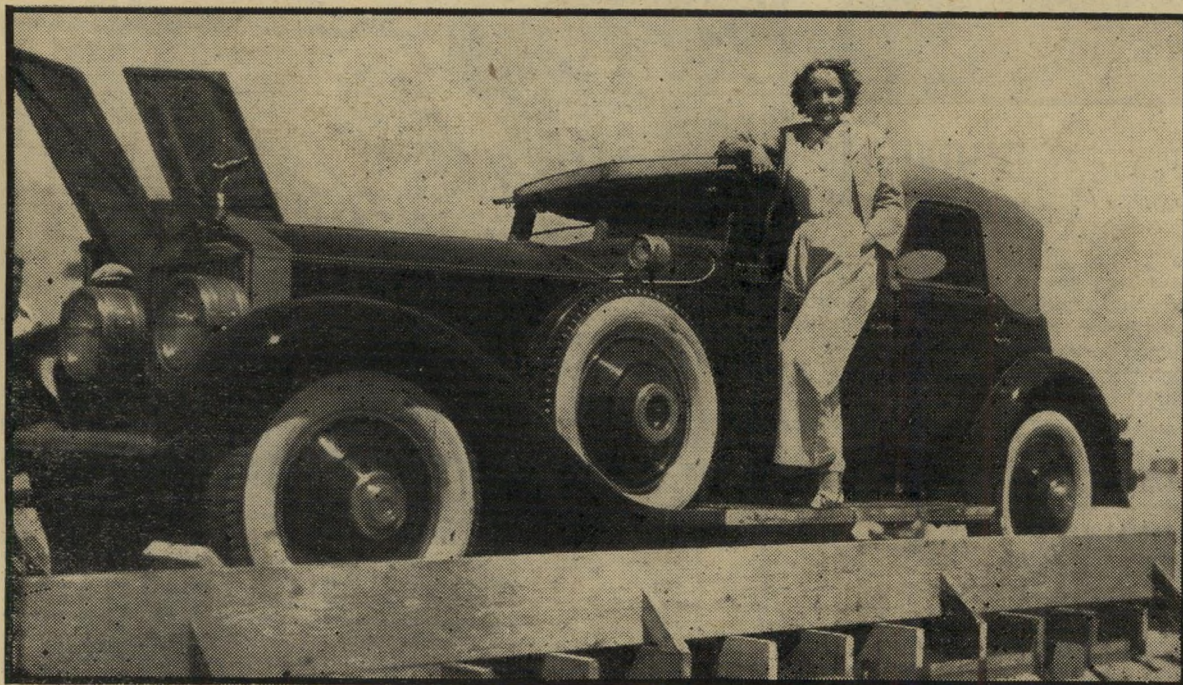
ג'יימס קאגני ב„אחי האם תלווה לי פרוטה“
כך זוכרים את הזמנים המרים

ידרת פלא שירלי טמפל וראש אפי-ביי-איי, אדגר הובר
כך מחבבים את שילטון החוק

היום הזה. ובמיוחד עתה, כאשר כלכלתה ניצבת בפני סכנה. לכן מובן מדוע כל התכונות באירועי אותם ימים היא בעלת משמעות מיוחדת בהווה. ומשום כך אי- אפשר שלא להמליץ על סרט, הנושא את שם השיר המפורסם, שיוצג בקרוב במור זיאון תל-אביב, במסגרת אירוע רכנוני, המוקדש כולו לאמנות האמריקאית.

הסרט, שלא כמו השיר, אינו שייך לתקופת המשבר של שנות ה-30. הוא נוצר לפני כשבע שנים על-ידי במאי צעיר, יהודי-אוסטרלי העובד באנגליה, בשם

מרדן דימריץ ליד מכונית הרודס רויס שרכשה לעצמה
רגליים חטובות בזוהר

טולנר — כולם בנעוריהם, במלוא כוחם ויופיים. זו גם הזדמנות חוזרת לשמוע את שירי הזמנים ההם, את בינג קרוסבי שר על תכלת הלילה ואת רודי וואלי שר את אחי התוכל להלוות לי פרוטה, את אל ג'ולסון מבשר לקליפורניה על בואו ואת ביילי הולדיי שרה בלון.

הקולנוע בהסברה. במבט שני זהו הירחור מעניין ביותר על תפקידו של הקולנוע כמייצג של תקופה וכחלק פעיל בה. נוכח ההשמצות שהוטחו בהוליווד, כאילו היא מייצרת חלומות בילבד ומת- עלמת מן המציאות, מסתבר לפתע שחלור- מות אלה היו מעוגנים היטב במציאות. כאשר ראול וולש או הווארד הוקס שיח- זרו על המסך קורותיהם של גנגסטרים מצליחים, הם לא בדו מליבם עלילות פשע.

זה את המציאות האפורה ואת הזוהר הנור- צץ שבו התבסמה תעשיית הסרטים. מול מכוניות מרופטות של פועלים הנודדים מהעיר אל הכפר ומחכפר אל העיר בחפ- שם עבודה, מציגה מרלן דיטריך את רגליה החטובות ליד הרולס-רויס האחרון שרכשה. ומול רוכלים המוכרים מרכולתם בפרכרים מרודים של כרך, מציגות נע- רותיוהר לראווה את נתונייהם מול עיניה החומדות של המצלמה.

במבט ראשון, סרטו של מורה הוא חלום של כל משוגע לקולנוע, היכול להשתעשע עם עצמו ולבחון את כושרו בזיהוי הקט- עים שנלקחו מתוך 22 סרטים עלילתיים, להיזכר בפניהם של ג'יימס קאגני וג'ורג' ראפט, גרי קופר וג'יימס סטיוארט, לורטה יאנג ודורותי לאמור, ג'ואן בלונדל ולנה

אכזבות פוליטיות. הוא מדבר על חיילים שחזרו ממלחמת-העולם השנייה, ושמצאו עצמם חמש-עשרה שנים לאחר מכן במלחמה חדשה, נגד הרשויות ונגד העשירים. והתמונה התייודית מתמזגת בסצינות משנות העשרים הרועמות של ראול וולש, או במיצעד העוני מתוך רוד- פות הבצע, שנת 1933, שעה שהסרט מזכיר את המאבקים הפוליטיים ואת התערבות העיתונות בהם, תופס האזרח קיין תפקיד מרכזי. ולעומת זאת, כאשר מדובר באכי- זות פוליטיות הרי שזהו מר סמית הולך לווינגטון המביע את מלוא אמריות, אבל גם את התיקוה, המתמוגים יחד בהתייחסות העם האמריקאי אל נבחריו. אלא שמורה משתמש בסרטים גם למט- רה הפוכה. כלומר, הוא מעמיד זה מול

רוברט פפרבר מרומם
תפוחים בלחץ